

УДК 336.1:352

Короленко Р. В., кандидат економічних наук, старший викладач кафедри фінансів суб'єктів господарювання та інноваційного розвитку, ДВНЗ «Криворізький національний університет», м. Кривий Ріг, Україна

Ухова І. М., здобувач вищої освіти факультету економіки та управління бізнесом, ДВНЗ «Криворізький національний університет», м. Кривий Ріг, Україна

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ (НА ПРИКЛАДІ БЮДЖЕТУ МІСТА КРИВОГО РОГУ)

У статті розглянуто різноманітні підходи щодо тлумачення поняття «місцевий бюджет», що висвітлюються у вітчизняному законодавстві та фаховій літературі. Проведено аналіз функціонування місцевих бюджетів (на прикладі бюджету м. Кривого Рогу протягом 2016-2018 рр.), складових дохідної та видаткової частин даного бюджету. Проаналізовано фіскальний вплив місцевих податків та зборів на формування дохідної бази місцевого самоврядування. За результатами аналізу структури та динаміки доходів та видатків місцевого бюджету, запропоновано напрями реформування механізму управління коштами місцевих бюджетів. Зокрема, запропоновано комплекс заходів щодо покращення функціонування місцевого бюджету Кривого Рогу, що в довгостроковій перспективі забезпечить стабільний економічний розвиток та процвітання. Доведено, що основними проблемами місцевого самоврядування під час виконання бюджету є низька результативність податкового контролю та корупція.

Ключові слова: місцеві бюджети, доходи місцевого бюджету, видатки місцевого бюджету, управління, структура бюджету, соціально-економічний розвиток території, виконання бюджету.

Korolenko R., Ph.D. in Economics, Senior Lecturer of the Department of Finance of Business Entities and Innovation Development, Kryvyi Rih National University, Kryvyi Rih, Ukraine

Ukhova I., Higher Education Learner of the Faculty of Economics and Business Administration, Kryvyi Rih National University, Kryvyi Rih, Ukraine

PROBLEMS OF FORMATION AND FUNCTIONING OF LOCAL BUDGETS (FOR EXAMPLE, THE BUDGET OF THE CITY OF KRYVYI RIH)

Introduction. Local budgets have a high significance because they are reflected in the social, economic, political, organizational and other processes that take place in society. They are the guarantor for financial assurance of regional development. The questions concerning the formation and functioning of local budgets, the development of ways and directions to increase their efficiency are of great practical importance at the present stage.

Purpose. The purpose of this article is the improvement of the aspects of functioning and formation of local budgets in the context of decentralization of the budgetary system.

Results. The article examines various approaches to the interpretation of the definitions of "local budget", that are covered by domestic legislation and professional literature. The analysis of functioning local budgets (for example, the budget of Kryvyi Rih for 2016-2018), the components of the local government revenues and expenditures of this budget are carried out. The fiscal impact of local taxes and fees on the formation of the revenue base of local self-government are analyzed. According to the analysis results of the structure and dynamics of

local government revenues and expenditures, the directions of reforming the mechanism of management of local budgets funds are proposed.

Conclusions. *The practice of formation and out-turn of the local budget of Kryvyi Rih has shown that the main source of local government revenues is tax revenues. Non-tax revenues and income from operation with capital do not significantly affect the budget fullness. It is determined that one of the negative aspects is the dependence of the city on inter-budgetary transfers and the reduction of volumes of local tax revenues and fees. In general, the budget has a socially-oriented orientation and increases expenditures on social security from year to year. In addition, an analysis of the current state of the functioning of local budgets gave an opportunity to propose a row of steps for their balancing and optimization: implementation of the special-purpose programme, strengthening of control over the spending of budget funds, and the introduction of grants.*

Keywords: *local budgets, local government revenues, local government expenditures, management, make-up of the budget, socio-economic development of the area, administration of the budget.*

JEL Classification: *H 72.*

Постановка проблеми. Основою місцевих фінансів є місцеві бюджети, що мають високу значимість, адже в них знаходять своє відображення соціальні, економічні, політичні, організаційні та інші процеси, що відбуваються в суспільстві. Вони є гарантом фінансового забезпечення розвитку регіонів. Питання щодо формування та функціонування місцевих бюджетів, розробки шляхів та напрямів підвищення їх ефективності на сучасному етапі мають важливе практичне значення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання підвищення ефективності функціонування місцевих бюджетів знаходяться в центрі постійної уваги науковців, зокрема, О. Василика, К. Павлюка, А. Маглаперідзе, О. Сунцової, М. Буднік, І. Журавель. Однак, аспекти щодо формування доходів і здійснення видатків, розроблення шляхів оптимізації дохідної та видаткової частин місцевого бюджету потребують постійного вдосконалення, що обумовлює необхідність подальшого дослідження.

Формулювання цілей дослідження. Метою статті є аналіз доходів і видатків місцевих бюджетів (на прикладі бюджету м. Кривого Рогу), пошук позитивних та негативних аспектів функціонування та виконання бюджету, розробка альтер-

нативних шляхів вирішення існуючих проблем.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. Місцевий бюджет виступає важливою складовою фінансового механізму, оскільки від ефективності фінансового управління залежать більшість питань життєзабезпечення населення та його соціальної стабільності. Практика їх формування та виконання має обумовлену специфіку, відмінні особливості та проблеми. В фаховій літературі існує досить багато різноманітних підходів до визначення сутності поняття «місцевого бюджету» (табл. 1).

Аналіз доходів і видатків місцевих бюджетів є необхідним для вивчення процесу формування бюджету та виявлення закономірностей, запобіганню виникаючих проблем при виконанні бюджету. Тож доповнимо дослідження аналізом динаміки та структури бюджету м. Кривий Ріг протягом 2016-2018 рр. Кривий Ріг є одним з найбільших міст (найбільше з міст України, які не є обласним центром) з населенням 632 767 мешканців (станом на 01.12.2017) та загальною площею 430 км² [7]. Місто відіграє провідну роль в економіці України, оскільки є основною сировинною базою для розвитку чорної металургії, тобто має стратегічне значення для економічної незалежності та бюджетної системи країни в цілому.

Таблиця 1 Трактування поняття «місцевий бюджет»

Автор	Визначення
Вітчизняне законодавство	
Бюджетний кодекс України	Місцеві бюджети – бюджет Автономної Республіки Крим, обласні, районні бюджети та бюджети місцевого самоврядування
Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»	Бюджет місцевого самоврядування (місцевий бюджет) – план утворення і використання фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення функцій та повноважень місцевого самоврядування
Фахова література	
О.Д. Василик, К.В. Павлюк	Місцеві бюджети – фонди фінансових ресурсів, призначені для реалізації завдань та ресурсів функцій, що покладаються на органи місцевого самоврядування
О.М. Ніколаєва, А.С. Маглаперідзе	Місцевий бюджет як невід’ємний елемент бюджетної системи країни окреслює економічні відносини між територіальною громадою, суб’єктами господарювання та фізичними особами, спрямовані на формування фонду грошових коштів та фінансування місцевих і громадських потреб, підвищення соціально-економічного розвитку територій та поліпшення добробуту територіальної громади
О.О. Сунцова	Місцеві бюджети – сукупність розподільчих відносин, які виникають у зв’язку з приводу розподільчих відносин, утворенням та використанням фондів грошових засобів місцевих органів влади в процесі перерозподілу національного доходу з метою забезпечення розширеного відтворення та задоволення соціальних потреб суспільства
М.М. Буднік, І.М. Журавель	Місцевий бюджет – це балансові розрахунки, що відповідають вимогам складання балансів, тобто вони мають дохідну й видаткову частини, в їх основу покладено принцип збалансування

Джерело: складено автором за даними [1; 2; 3; 4; 5; 6]

Для детального і повного аналізу дохідної частини бюджету важливим є розгляд тенденції розвитку її показників. Для цього на основі побудованої аналітичної табл. 2 проведемо аналіз динаміки доходів бюджету м. Кривого Рогу протягом 2016-18 рр.

Згідно табл. 2, спостерігається збільшення доходів по загальному фонду, окрім

неподаткових надходжень та доходів від операцій з капіталом. Стосовно спеціального фонду, спостерігається зменшення його обсягів. У 2017 р. ця цифра становила 9,65%, а у 2018 – 17,33%. На рис. 1 графічно зображена дана динаміка.

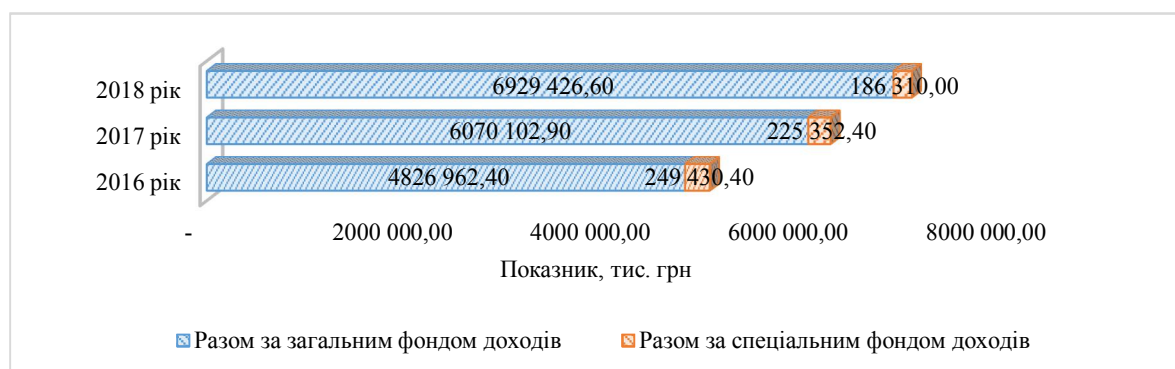

Рисунок 1 – Динаміка надходжень загального і спеціального фондів бюджету м. Кривого Рогу

Джерело: розраховано за даними [7]

Таблиця 2 Аналіз надходжень дохідної бази бюджету м. Кривого Рогу

Показники міського бюджету, тис. грн	Роки			Відхилення, +/-		Відхилення, %	
	2016	2017	2018	2017/2016	2018/2017	2017/2016	2018/2017
Загальний фонд							
Податкові надходження	2 486 313,2	3 055 412,2	3 721 358,0	569 099,0	665 945,8	22,89	21,80
Місцеві податки	942 839,5	936 378,2	1 312 254,6	-6 461,3	375 876,4	-0,69	40,14
Неподаткові надходження	89 083,1	101 241,9	57 316,6	12 158,8	-43 925,3	13,65	-43,39
Доходи від операцій з капіталом	95,4	152,7	44,0	57,3	-108,7	60,06	-71,19
Усього доходів загального фонду, власних та закріплених	2 575 491,7	3 156 806,8	3 778 718,6	581 315,1	621 911,8	22,57	19,70
Субвенції, дотації, одержані з інших бюджетів	2 251 470,7	2 913 296,1	3 150 708,0	661 825,4	237 411,9	29,40	8,15
Разом за загальним фондом доходів	4 826 962,4	6 070 102,9	6 929 426,6	1 243 140,5	859 323,7	25,75	14,16
Спеціальний фонд							
Грошові стягнення за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності	36 503,7	-36 049,3	100,0	-72 553,0	36 149,3	-198,76	-100,28
Власні надходження бюджетних установ	140 501,6	157 972,5	127 265	17 470,9	-30 707,5	12,43	-19,44
У т. ч. бюджет розвитку (без трансфертів)	8 602,2	6 015,0	3320,0	-2 587,2	-2 695,0	-30,08	-44,80
Разом за спеціальним фондом доходів	249 430,4	225 352,4	186 310,0	-24 078,0	-39 042,4	-9,65	-17,33
Усього доходів	5 076 392,8	6 295 455,3	7 115 736,6	1 219 062,5	820 281,3	24,01	13,03

Джерело: розраховано за даними [7]

Взагалі, дохідна частина загального фонду збільшилась, а спеціального зменшилась, що пов'язано з зменшенням основних платежів до спеціального фонду: власних надходжень бюджетних установ; грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього середовища внаслідок господарської та іншої діяльності; зменшення обсягу бюджету розвитку.

Аналіз структури надходжень дохідної частини бюджету м. Кривого Рогу дав змогу стверджувати, що найбільшу частку доходів займають податкові надходження, а саме: у 2016 р. – 48,98% , у 2017 р. – 48,53%, у 2018 р. – 52,3%. Наведена динаміка вказує на підвищення стійкості податкових надходжень у доходах бюджету та наявності у місті великих та середніх підприємств, які спроможні платити податок на майно. Кривий Ріг демонструє позитивну тенденцію: з кожним роком процент вкладу місцевого бізнесу в бюджет міста зростає. Податки, що платять підприємці – один з основних та стабільних джерел фінансових надходжень в місцевий бюджет. Збільшення фінансової наповнюваності бюджету виникло за рахунок збільшення розміру субвенції місту, що, в свою чергу, послаблює економічну незалежність міста. Обсяг надходжень субвенцій, дотацій, одержаних від інших бюджетів протягом аналізованих років коливається в розмірі від 44,28% до 46,28% та

посідає друге місце в доходах місцевого бюджету. Неподаткові надходження є третьою за обсягом часткою в доходах бюджету м. Кривого Рогу, розмір яких у 2016 р. становив 1,75%, у 2017 р. – 1,61%, у 2018 р. – 0,81%. Доходи від операцій з капіталом становлять не значну частку.

Місцеві податки і збори є одним з вагомих податкових джерел формування доходів місцевого бюджету, які більшість вчених виокремлюють у фінансовий інститут. Зарубіжний досвід свідчить про те, що в доходах вони посідають понад половину всіх надходжень до бюджету. Проаналізуємо, яку питому вагу займають місцеві податки та збори у складі загального фонду бюджету м. Кривого Рогу (рис. 2, табл. 3). Протягом 2016-2017 рр. в загальному фонді бюджету міста відбулося скорочення питомої ваги місцевих податків та зборів з 19,53% до 15,43%. Тобто, по бюджету м. Кривого Рогу спостерігалось в окреслені роки скорочення фіскальної ролі місцевих податків та зборів. У 2018 р. очікується отримати 1 312 354,6 тис. грн місцевих податків та зборів, що становитиме 18,95% загального фонду. Отже, планується поступове збільшення частки місцевих податків та зборів в бюджеті міста Кривого Рогу. Така тенденція є загалом позитивною, адже це дозволить системі місцевого оподаткування істотно впливати на формування доходів місцевих бюджетів.

Таблиця 3 Структура місцевих податків та зборів у доходах бюджету м. Кривого Рогу

Показники	2016 рік		2017 рік		2018 рік	
	тис. грн	питома вага, %	тис. грн	питома вага, %	тис. грн	питома вага, %
Місцеві податки:	942 839,5	19,53	936 378,2	15,43	1 312 254,6	18,94
- податок на майно, в т. ч.:	804 267,7	16,66	857 162,3	14,12	1 103 600,0	15,92
- збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності, що справлявся до 1 січня 2015 року	-200,4	-0,004	-108,9	-0,001	0	0
- єдиний податок	138 777,2	2,80	79 324,8	1,30	207 900,0	3,00

Джерело: розраховано за даними [7]

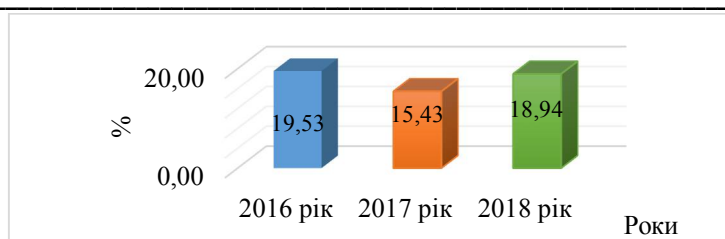

Рисунок 2 – Частка місцевих податків та зборів у складі загального фонду бюджету м. Кривого Рогу

Джерело: розраховано за даними [7]

Видаткова частина місцевого бюджету відбиває розвиток адміністративно-територіальної одиниці і визначає спрямування та використання накопичених у бюджеті фінансових ресурсів. Проведений аналіз даних, наведених у табл. 4, свідчить, що видатки місцевого бюджету Кривого Рогу з кожним роком збільшуються: у 2016 р. видаткова частина становила 5 129 344,3 тис. грн, а у 2017 р. – 6 410 806,2 тис. грн, у 2018 р. планується здійснити видатків на суму 7 115 031,9 тис. грн.

Проаналізувавши структуру видатків бюджету м. Кривого Рогу за 2016-2018 рр. (рис. 3), бачимо, що бюджетна політика має

соціальну спрямованість. Відносно висока питома вага видатків у соціальну сферу є загалом позитивна для суспільства.

Основними напрямками витрачання коштів бюджету є освітні заходи та заходи з охорони здоров'я, соціальний захист та соціальне забезпечення населення та видатки, не віднесені до основних груп. На ці заходи спрямовується близько 76,63% (2016 р.) та 77,82% (2017 р.) усіх видатків. Так, видатки на освіту в 2016 р. становили 28,41%, а у 2018 р. планується незначне зростання до 30,47%. Частка видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення має тенденцію до зростання (з 15,01% до 33,52%) протягом аналізованих років.

Рисунок 3 – Структура видатків бюджету м. Кривого Рогу

Джерело: розраховано за даними [7]

Таблиця 4 Структура та динаміка видатків бюджету м. Кривого Рогу

Показники міського бюджету, тис. грн	Роки			Відхилення, +/-		Відхилення, %	
	2016	2017	2018	2017/2016	2018/2017	2017/2016	2018/2017
Органи місцевого самоврядування	94 977,5	132 447,4	371 469,3	37 469,90	239 021,90	39,45	180,47
Освіта	1 457 361,7	1 790 568,3	2 168 084,0	333 206,60	377 515,70	22,86	21,08
Охорона здоров'я	739 979,7	930 692,9	863 231,9	190 713,20	-67 461,00	25,77	-7,25
Соціальний захист та соціальне забезпечення	769 757,2	1 252 101,7	2 385 276,4	482 344,50	1 133 174,70	62,66	90,50
Житлово-комунальне господарство	283 477,9	270 902,1	239 239,9	-12 575,80	-31 662,20	-4,44	-11,69
Культура і мистецтво	150 129,5	185 920,4	86 296,8	35 790,90	-99 623,60	23,84	-53,58
Засоби масової інформації	6 795,5	13 218,8	12 479,1	6 423,30	-739,70	94,52	-5,60
Фізична культура і спорт	816,9	46 462,4	73 000,5	45 645,50	26 538,10	5 587,65	57,12
Будівництво	61 657,1	14 581,4	74 900,9	-47 075,70	60 319,50	-76,35	413,67
Землеустрій	1 767,1	46,70	60,0	-1 720,40	13,30	-97,36	28,48
Транспорт, дорожнє господарство, зв'язок, телекомунікації та інформатика	516 596,7	521 492,0	433 640,9	4 895,30	-87 851,10	0,95	-16,85
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	26 695,6	197 324,2	143 493,8	170 628,60	-53 830,40	639,16	-27,28
Охорона навколишнього природного середовища та ядерна безпека	-	-	51 500,0	-	51 500,00	-	-
Запобігання та ліквідація надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	1 777,6	2 621,5	3 203,5	843,90	582,00	47,47	22,20
Цільові фонди	54 122,8	37 244,2	-	-16 878,60	-37 244,20	-31,19	-100,00
Видатки, не віднесені до основних груп	963 431,5	1 015 182,2	-	51 750,70	-1 015 182,20	5,37	-100,00
Усього видатків	5 129 344,3	6 410 806,2	7 115 031,9	1 281 461,90	704 225,70	24,98	10,98

Джерело: розраховано за даними [7]

Вважаємо, що при плануванні видатків бюджету в наступних бюджетних періодах варто звернути особливу увагу на збільшення наступних статей: охорона навколишнього середовища та ядерна безпека; запобігання та ліквідація надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха. Збільшення питомої ваги вищенаведених показників є актуальним у зв'язку з щорічним погіршенням екологічної ситуації в місті та зростанням чисельності землетрусів та сейсмічної активності. Наразі, питома вага вищенаведених статей у загальних видатках міста у 2018 р. становить 0,72% та 0,05% відповідно. Також, рекомендуємо збільшити частку витрат на транспорт, щоб покращити якість обслуговування та систему

громадського транспорту, врівноважити інтереси пасажирів та перевізників.

Загалом, протягом 2016-2018 років не спостерігається значне коливання окремої взятої статі видатків міста, але відбувається збільшення загальної видаткової частини бюджету. Це свідчить про послідовну бюджетну політику та наявність стратегії розвитку міста.

Оптимальна структура та обсяги доходів і видатків – це один із потужних важелів впливу на економіку. Сьогодні проблеми місцевих бюджетів пов'язані як з доходами, так і з видатками. Одна з них – проблема вдосконалення управління дефіцитом і профіцитом. В табл. 5, що представлена нижче, приведено збалансованість місцевого бюджету Кривого Рогу за 2016-2018 рр.

Таблиця 5 Аналіз збалансованості бюджету м. Кривого Рогу

Показники	Роки		
	2016	2017	2018
Усього доходів, тис. грн	5 076 392,80	6 295 455,30	7 115 736,60
Усього видатків, тис. грн	5 129 344,30	6 410 806,20	7 115 031,90
Збалансованість, тис. грн	-52 951,50	-115 350,90	704,70
Збалансованість, %	-1,03232	-1,79932	0,00990

Джерело: розраховано за даними [7]

Питання щодо оптимізації видатків та формування дохідної бази, подолання бюджетного дефіциту є одними з найактуальніших тем місцевого самоврядування. Проблеми формування дохідної частини бюджету, як і в багатьох інших галузях, викликані корупцією в сфері оподаткування. Також, цьому сприяє недостатній контроль за дохідною та видатковою частиною бюджету та відсутність мір покарання за будь-які відхилення від виконання запланованих показників. Проблема недосконалості податкового контролю пов'язана з низькою результативністю податкових перевірок, обліку та звітності. У зв'язку з цим, представимо на рис. 4 напрями реформування менеджменту бюджетних коштів.

На основі проведеного дослідження обсягів дохідної і видаткової бази місцевого бюджету та запропонованих шляхів оптимізації їх функціонування, для забезпечення фінансової стійкості та самостійності бюджету м. Кривого Рогу, зазначимо комплекс управлінських дій:

Застосування ринкових інструментів скорочення обсягу фінансування органів місцевого самоврядування, наприклад, аутсорсинг, лізинг, факторинг.

Створення та розвиток муніципальних підприємств задля розширення дохідної бази місцевого бюджету.

Пошук нових пріоритетних напрямів та галузей розвитку підприємництва. Економіка міста базується на видобутку та переробці руд та має найбільший в Україні басейн з покладами багатих залізних руд, що посідає 6-е місце у світі та 2-е в Європі. Тобто,

найбільшу частину місцевих податків сплачують підприємства гірничо-металургійного комплексу. Але дані ресурси є вичерпними, що в подальшому може призвести до розбалансування бюджету.

Тому потрібно переорієнтувати економіку в інші галузі, наприклад, у галузь інформаційно-комунікаційних технологій або промислового туризму.

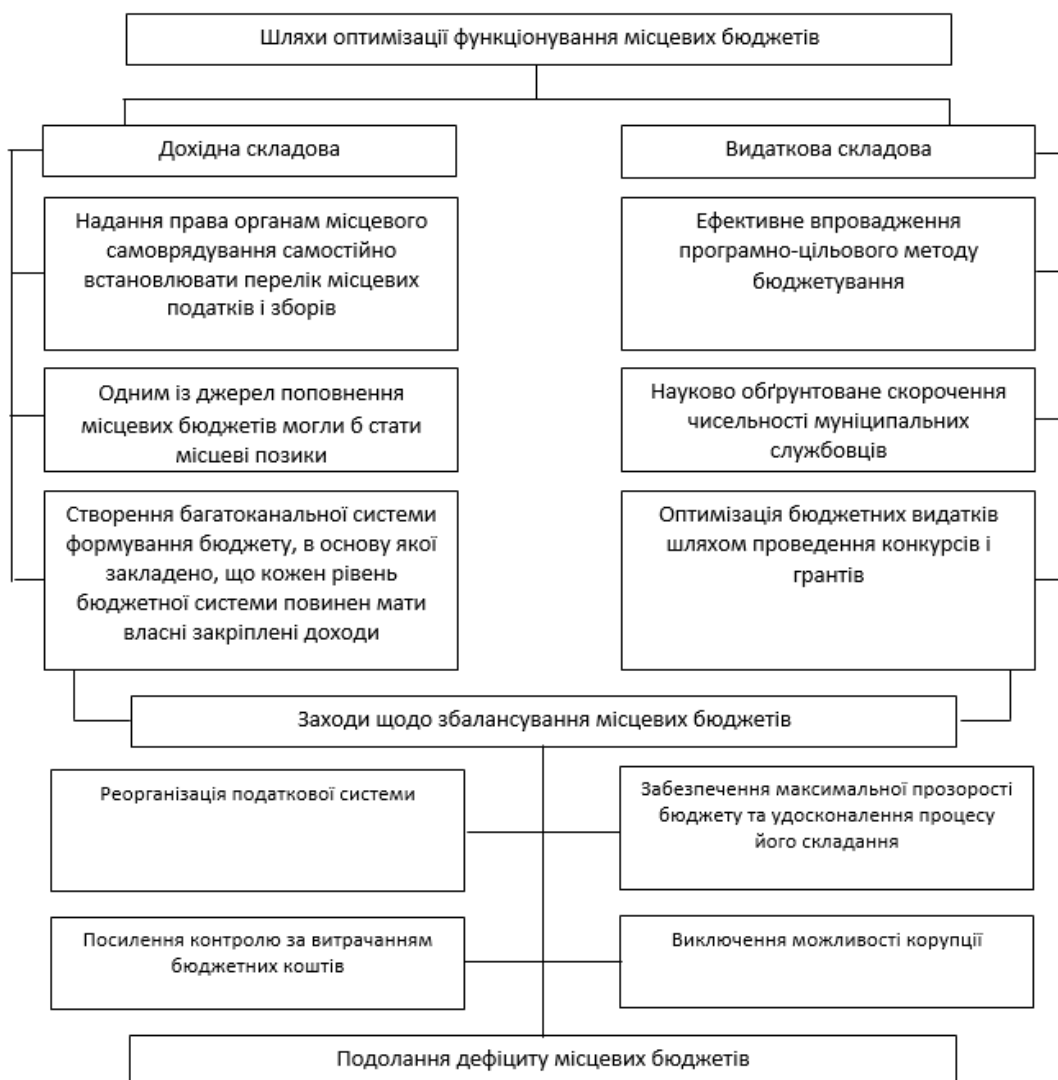

Рисунок 4 – Напрями удосконалення механізму управління коштами місцевих бюджетів

Джерело: складено за власними дослідженнями

Самостійне встановлення переліку місцевих податків і зборів та їх ставки. Наприклад, екологічний податок зараховувати до місцевих податків та зборів та створити оптимізовану систему коефіцієнтів та ставок, що передбачали б стягнення податку в залежності від забруднюваності територій в Україні, а також застосування жорстких санкцій та штрафів за ухилення від сплати.

Посилення відповідальності головних розпорядників за формування та виконання бюджетів, що, в свою чергу, підвищить ефективність управління бюджетними коштами.

Таким чином, у разі реалізації вищезазначених заходів буде досягнута збалансованість бюджету, що в кінцевому результаті сприятиме підвищенню рівня соціального захисту та забезпечення

населення, гарантуватиме стабільний соціально-економічний розвиток території.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Практика формування та виконання місцевого бюджету Кривого Рогу показала, що основним джерелом надходжень місцевого бюджету є податкові надходження. Неподаткові надходження та доходи від операцій з капіталом значною мірою не впливають на наповнюваність бюджету. Визначено, що одним із негативних аспектів є залежність міста від міжбюджетних трансфертів та зменшення обсягів надходжень місцевих податків та зборів. В цілому, бюджет має соціально-орієнтовану спрямованість та з кожним роком збільшує

видатки на соціальне забезпечення. Поряд із цим, аналіз сучасного стану функціонування місцевих бюджетів надав можливість запропонувати низку заходів щодо їх збалансування та оптимізації: впровадження програмно-цільового методу бюджетування, посилення контролю за витрачанням бюджетних коштів, запровадження грантів та конкурсів задля ефективного розподілу видаткової частини, надання права місцевим органам влади самостійно встановлювати перелік місцевих податків та зборів та ін. Подальші дослідження можуть бути пов'язані з моделюванням прогнозних показників дохідної та видаткової частини за допомогою програмно-цільового методу.

Література:

1. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] : закон України від 08.07.2010 р. №2456–VI. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
2. Про місцеве самоврядування [Електронний ресурс] : закон України від 21 травня 1997 р. №280/97. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>.
3. Василик О. Д. Державні фінанси України: підручник / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 608 с.
4. Ніколаєва О. М. Місцеві фінанси : навч. посіб. / О. М. Ніколаєва, А. С. Маглаперідзе. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 354 с.
5. Сунцова, О. О. Місцеві фінанси : навч. посібник / О. О. Сунцова. – К. : ЦУЛ, 2010. – 488 с.
6. Буднік М. М. Теоретичні підходи щодо трактування терміну місцевий бюджет [Електронний ресурс] / М. М. Буднік, І. М. Журавель. – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=66213>.
7. Офіційний сайт м. Кривого Рогу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: kr.gov.ua.

References:

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), “Budget Code of Ukraine”, available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (Accessed 16 April 2018).
2. The Verkhovna Rada of Ukraine (1997), The Law of Ukraine “On Local Self-Government in Ukraine”, available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> (Accessed 16 April 2018).
3. Vasylyk, O. D. and Pavlyuk, K. V. (2004), *Derzhavni finansy Ukrany* [Public finances of Ukraine], Educational Materials Center, Kyiv, Ukraine.
4. Nikolaieva, O. M. and Mahlaperidze, A. S. (2013), *Mistsevi finansy* [Local finance], Educational Materials Center, Kyiv, Ukraine.
5. Suntsova, O. O. (2010), *Mistsevi finansy* [Local finance], Educational Materials Center, Kyiv, Ukraine.
6. Budnik, M. M. and Zhuravel, I. M. (2013), “Theoretical approaches to the interpretation of the term local budget”, available at: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=66213> (Accessed 16 April 2018).
7. The Official Website of the City of Kryvyi Rih (2018), available at: kr.gov.ua (Accessed 16 April 2018).

